

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 16616/2022
23.11.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића, Мирјане Андријашевић, Весне Мاستиловић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Живко Остојић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Новом Саду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Вишег суда у Новом Саду Гж 1840/2018 од 08.06.2022. године, у седници одржаној дана 23.11.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против решења Вишег суда у Новом Саду Гж 1840/2018 од 08.06.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против решења Вишег суда у Новом Саду Гж 1840/2018 од 08.06.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 9127/2017 од 07.03.2018. године, одбијен је приговор стварне ненадлежности суда, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова услед повреде права на правично суђење загарантовано чланом 32. став 1. Устава РС, исплати износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, одбијен тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете преко досуђеног до траженог износа од 150.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате и обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 25.300,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Решењем Вишег суда у Новом Саду Гж 1840/2018 од 08.06.2022. године, жалба тужене је усвојена, па је првостепена пресуда укинута и тужба тужиоца одбачена. Одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка и обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је оценио да нису испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/2011...10/2023, у даљем тексту: ЗПП).

Правноснажним решењем, применом члана 391. став 2. ЗПП укинута је првостепена пресуда и одбачена тужба у овој правној ствари, након оцене другостепеног суда да је у првостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, односно да је одлучено о захтеву који не спада у судску надлежност. Ово због тога што од 04.01.2012. године, ступањем на снагу Закона о изменама и допунама Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС", број 99/11 од 27.12.2011. године) захтев за накнаду штете због утврђене повреде неког Уставом зајемченог права може бити постављен само истовремено са подношењем уставне жалбе, сходно члану 85. став 3. тог закона, па одлука Уставног суда којом се усваја уставна жалба није правни основ за подношење захтева за накнаду штете пред надлежним органом, односно судом, већ Уставни суд, сагласно одредби члана 89. став 3. закона, одлуком којом усваја уставну жалбу, одлучује и о захтеву подносиоца уставне жалбе за накнаду материјалне, односно нематеријалне штете, када је такав захтев постављен. У конкретном случају, о захтеву тужиоца за накнаду штете, постављеном у уставној жалби поднетој 27.02.2012. године је одлучено одлуком Уставног суда Уж 1443/2012 од 21.11.2014. године којом је, након што је усвојена уставна жалба, утврђено да је пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2195/11 од 25.01.2012. године повређено право тужиоца као подносиоца уставне жалбе на правично суђење, поништена наведена пресуда и наложено Апелационом суду у Новом Саду да донесе нову одлуку о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Основног суда у Новом Саду П 11148/10 од 18.01.2011. године, одбачен захтев тужиоца као подносиоца уставне жалбе за накнаду штете, јер је утврђењем повреде права на правично суђење и на једнаку заштиту права и поништењем оспорене пресуде отклоњена штетна последица по подносиоца уставне жалбе.

Имајући у виду садржину тражене правне заштите, чињенице утврђене у поступку и разлоге на којима је заснована одлука другостепеног суда, Врховни суд је оценио да је другостепено решење у складу са праксом и правним ставовима израженим у одлукама Врховног суда донетим у истоветним чињенично-правним споровима да се о праву и висини накнаде штете због утврђене повреде неког Уставом зајемченог права може једино и искључиво одлучивати у поступку по уставној жалби пред Уставним судом, постављањем таквог захтева у уставној жалби поднетој након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о Уставном суду, због чега нема услова за одлучивање о ревизији као о изузетно дозвољеној, а ради разматрања правног питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе или новог тумачења права, па је применом члана 404. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије применом члана 410. став 2. тачка 5, у вези члана 420. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 468. став 1. ЗПП, прописано је да се споровима мале вредности сматрају спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу које не прелази динарску противвредност 3.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе. Одредбом члана 479. став 6. ЗПП, прописано је да против одлуке другостепеног суда којом је одлучено у спору мале вредности ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 420. став 1. ЗПП прописано је да странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, а ставом 2. истог члана је прописано да ревизија против решења из става 1. овог члана није дозвољена у споровима у којима не би била дозвољена ревизија против правноснажне пресуде.

Тужба у овој правној ствари поднета је 20.11.2017. године. Вредност предмета спора је износ од 150.000,00 динара.

Ревизијом се оспорава правилност другостепене одлуке којом је, одлучујући о жалби тужене, укинута првостепена пресуда и тужба тужиоца одбачена. Имајући у виду да се у конкретној правној ствари ради о тужбеном захтеву који се односи на потраживање у новцу које не прелази динарску противвредност 3.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, то је ревизија тужиоца недозвољена, применом члана 479. став 6. ЗПП. Према томе, како у конкретној ситуацији ревизија не би била дозвољена ни против правноснажне пресуде, то ревизија тужиоца није дозвољена против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, у смислу одредбе члана 420. став 1. и 2. ЗПП.

Нема места примени одредбе члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП према којој је ревизија увек дозвољена ако је другостепени суд усвојио жалбу, укинуо пресуду и одлучио о захтевима странака, што подразумева мериторно окончање спора. Решењем којим се одбацује тужба не одлучује се о тужбеном захтеву, а тиме и праву на чије остварење је захтев усмерен. Наиме, када је другостепени суд по члану 403. став 2. тачка 3. ЗПП укинуо првостепену пресуду и одбацио тужбу, по врсти одлуке то је учињено решењем и у тим случајевима је елиминисана примена поменуте одредбе закона, јер се тада о ревизији одлучује применом члана 420. ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 413. у вези члана 420. став 6. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић**